

Klage fra flere Rægsmand over, at de uden Godtgjørelse maatte udføre deres Forretninger, efterat de vare berøvede den Adgang til at faae en Søn fri for Udskrivning til Militærtjeneste, som de tidligere havde havt. Ministeriet er saaledes betænkt paa i næste Session selv at fremkomme med et Forslag om denne Sag. Vilde Ministeriet imidlertid have indskrænket sig til denne ene Side deraf, som er gjort til Gjenstand for det indbragte Lovforslag, og vilde have taget sig Sagen saa let, som det er gjort i dette Lovforslag, saa vilde Ministeriet jo vel have kunnet fremlægge et Lovudkast allerede i denne Session; men Ministeriet antog det for rettest, at Sagen ordnedes mere almindeligt, og at der toges mere Hensyn til de locale Forhold, end Tilfældet er i det foreliggende Lovudkast. Hvad selve Bestemmelsen i § 1 angaaer, da maa jeg erklære, at jeg anseer det for tvivlsomt, efter de af de indkomne Erklæringer, jeg har gennemgaaet, hvorvidt det lader sig gjøre saaledes ubetinget, som skeet er i bemeldte Paragraph, at have alle de Sognekogderne og Budfogderne hjemlede Friheder og Estergivelser. Der er nemlig udtalt i flere af disse Erklæringer, at Sognekogderne fremdeles burde være frie, navnlig for at forrette Veiarbejde. Det forekommer mig ogsaa, at der paa flere Steder maatte foregaae en Forandring, hvis det ubetinget skulde paalægges Sognekogderne at forrette Veiarbejde, thi der er f. Ex. enkelte Dele af Landet, hvor Huusmand og Aftægtsmand ere Sognekogder, idet der er en Resolution, saavidt jeg erindrer af Februar 1833, der

hjemler en Sognekoged, som eier en Gaard og afstaaer den til en af sine Slægtninge, Ret til desuagtet at vedblive at være Sognekoged, saaledes, at der for Gaarden bevares de Friheder, som den var i Bestidelse af, medens han var Sognekoged, og, hvor saaledes Aftægtsmand og Huusmand ere Sognekogder, altsaa Personer, som ikke holde Tjenesteyende, kunne de ikke bestride det Veiarbejde, der vilde komme til at paahvile dem, uden at leie Folk dertil, men, skulle de gjøre dette, saa troer jeg, at hele den Godtgjørelse, som § 2 tilfigter at tillægge dem, vil medgaae dertil, saa at de altsaa ikke erholde nogen Godtgjørelse for deres Forretninger; til dette Forhold forekommer det mig derfor ogsaa, at der kan være Anledning til at tage noget Hensyn. Ligesom jeg saaledes holder for, at Reglen i § 1 ikke ubetinget kan opstilles, saaledes er det min Overbeviisning, at Reglen i § 2 kan det endnu mindre. Der er jo nemlig en meget stor Forskiel paa Sognekogernes Størrelse i de forskjellige Dele af Landet; her i Sjælland har man Sogne paa indtil 800 Tdr. Hartkorn, maaskee endogsaa større, jeg erindrer det ikke i dette Dieblit, medens der i Jylland er Sogne paa ikke mere end nogle og fyrgetyve Tønder Hartkorn; men, dersom man nu vilde sige, at, naar Sognet er stort, saa har Sognekogden mere at bestille, og saa maa han have større Godtgjørelse, hvortil, naar Sognet er mindre, saa har han mindre at bestille, og tilkommer altsaa mindre Godtgjørelse, da vil dette ikke holde Stik.